

Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Dokumentplassering:

1.1.1.7.4-24

Godkjent dato:

21.05.2026

Revideres innen:

21.11.2026

Sist endret:

21.05.2026

Versjon:

1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Forlenget gyldighet til 21.11.2026

Utarbeidet av: Liv Anne Wiik, Sykepleier, klinisk spesialist, Indremedisinsk sengepost, Medisinsk klinikk, OUS

Plan ID: Versjon:
Revideres innen dato: 2022

Lokaltilpassing av plan fra OUS

Fagansvarlig SSHF: Hilde Sandvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK

Oppdatert dato: 2024

Oppdatert kunnskapsgrunnlag dato: 2019

FUNKSJONSOMRÅDER (FO)			
1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår
3.	Respirasjon/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smerter/søvn/hvile/velvære
9.	Seksualitet/reproduksjon	10.	Sosialt/planlegging av utskriving
11.	Åndelig/kulturelt/livsstil	12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

FO	SCT	Sykepleiediagnose	SCT	Mål og Intervensjon	Spesifiser	Frekvens/situasjon	Referanse
	424167000	risiko for ustabil blodsukker	166921001	Normalt blodsukker			
			698472009	Overvåking av blodsukker			(9,10,17)
			33747003	Blodsuktermåling	I MV	Spesifiser(Før måltid og 2 timer etter, natt)	
			418389000	Håndtering av blodsukker			(8,10)
			39543009	Administrasjon av insulin		Som forordnet	
	302866003	Hypoglykemi	166921001	Normalt blodsukker			
			698472009	Overvåking av blodsukker	I MV		(9,10,17)
			33747003	Blodsuktermåling	I MV	Som forordnet	(3,6,7)
			386328006	Håndtering av hypoglykemi			(9,10)
	80394007	Hyperglykemi	166921001	Normalt blodsukker			
			698472009	Overvåking av blodsukker	I MV		(9,10,17)
			33747003	Blodsuktermåling		Som forordnet	(3,6,7)
			386326005	Håndtering av hyperglykemi			(9)
			386502009	syre-base-regulering: metabolsk acidose		Som forordnet	
			39543009	Administrering av insulin			(9,17)
			386362006	Administrering av legemiddel subkutant	EK-WEB – Insulin-injeksjonsteknikk, ID: 32011	Som forordnet	(9,17)

Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Verifisert av: []	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Dok.nr: D59357
---	---	----------------------	--	--------------------------

Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02
------------------------------	--	---	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

		386358000	Intravenøs administrasjon av legemiddel	EK-WEB – Insulin-infusjon, ID: 00197	Som forordnet	
78648007	Risiko for infeksjon	397680002	Ingen tegn eller symptomer på infeksjon			
		370835007	Overvåking av tegn og symptomer på infeksjon			
			Se VP plan sepsis			
		304495004	Overvåking av vitale tegn	NEWS		
190902006	Forstyrrelse i væskebalanse	166685055	Normal elektrolyttbalanse			
		430147008	Overvåking av væskebalanse			
		711006002	Måling av væskeinntak			
		711005003	Måling av væskeproduksjon			
		386493006	Stell av intravenøstilgang			
			EK-WEB: PVK, ID: 17589			
			EK-WEB: Picc-line, ID: 31339			
			EK-WEB: VAP, ID: 17409			
			EK-WEB: SVK, ID: 34661			
		276026009	Regulering av væskebalanse			
		103744005	Administrering av væske intravenøst		Som forordnet	(6,10)
		225285007	Tilby drikke			
		47451004	Administrering av elektrolytter		Som forordnet	
284670008	Svekket ernæringsstatus	709014002	Etterlever forordnet diett			
		710847006	Vurdering av kostholdsbehov			
		710563008	Vurdering av risiko for nedsatt ernæringsstatus	Skår screening:	Dato:	
			Følg prosedyre i Ek-web, ID 46151	Ved score over eller lik 2, følg prosedyre		
		410175003	Håndtering av kosthold			(6,8,11,12,14,15)
		88381000202105	Kartlegge kostholds preferanser			
		386374005	Overvåking av ernæring			(3,7,14,18)
		17831000202103	kostregistrering	I MV		
			EK-WEB: Ernæring-kostregistrering ID: 55311			
		410200000	Undervisning om vektkontroll			(8,12,15)
		307818003	overvåking av vekt	I MV	Som forordnet (Spesifiser hyppighet)	
		103699006	Henvisning til klinisk ernæringsfysiolog			(3,6,7)

Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02
------------------------------	--	---	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

				Se VP plan: Ernæringssvikt- underernæring			
70693003	Risiko for nedsatt hudkvalitet	444884003		Intakt hud			
		711041003		Vurdering av hudkvalitet	Observere hud, kartlegge		(3,16)
		710054004		Opprettholdelse av hudkvalitet	avlaste v/behov		
422183001	Diabetisk hudsår	444884003		Intakt hud			
		1144884009		Bedret hudkvalitet			
		711041003		Vurdering av hudkvalitet			(3,16)
		710054004		Opprettholdelse av hudkvalitet			
		713130008		Vurdering av diabetisk fotsår			
		225358003		Sårbehandling			
				Se VP plan: Trykksår			
		10051000202100		Henviser til videre vurdering og/eller behandling	Sårpol.		
704414005	Risiko for søvnproblem	1137437005		Tilstrekkelig søvn			
		445221009		Vurdering av søvnmønster			
		1172583004		Fremming av søvnhygiene			
				Se VP Søvnforstyrrelse			
274663001	Akutt smerte	1156446004		Viser tilstrekkelig smertekontroll			
		278414003		Håndtering av smerte			
				Se VP Smerte- akutt			
82423001	Kronisk smerte	1156446004		Viser tilstrekkelig smertekontroll			
		278414003		Håndtering av smerte			
				Se VP Smerte- kronisk			
1402001	Frykt	1149159005		Redusert fryktnivå			
		710060004		Håndtering av angst			(3)
				Se VP Angst			
				Kartlegge angst om høyt/lavt blodsukker	Spesisfiser		
129864005	Mangelfull kunnskap om sykdomsprosess	1141697008		Viser kunnskap om sykdom			
		311401005		Opplæring av pasient			
				EK-WEB – Diabetes-sjekkliste, ID: 17168			
		84635008		Undervisning om sykdomsprosess			
		392155009		Undervisning om behandlingsregime			
		268360001		Synstest			
		223464006		Undervisning om prosedyre			

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes			Side: 4 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

			710573005	Demonstrasjon av subkutan injeksjonsteknikk			
				EK-WEB – Insulin-injeksjonsteknikk, ID: 32011			
			967006	Opplæring i medisinerer			
				EK-WEB – Skjema for registrering av blodsukker, ID: 54269			
			304507003	Undervisning om trening			
			362978005	Opplæring i medisinsk utstyr			(3-5)
			445283009	Utlevering av informasjonsmateriell	(Spesifiser)		(3,19)
			385956002	Undervisning om fotstell			(3,6,8,16)
				EK-WEB – Forebygging av fotsår, ID: 37346			
18232000	Vansker med mestring		225909006	I stand til mestring			
			386346000	Tilrettelegging for læring			(3)
			362978005	Opplæring i medisinsk utstyr			(3-5)
			363108004	Prosedyre relatert til håndtering av utstyr	(Spesifiser)		(3)
			281100006	Henvisning til helsepersonell	(Spesifiser)		(3)
			103699006	Henvisning til klinisk ernæringsfysiolog			
409030003	Ineffektiv familiemestring		1141941008	Tilfredsstillende mestring hos pårørende			
			710147008	Fremming av tilfredsstillende pårørendeprosess			(3)
			709269007	Undervisning av pårørende om behandlingsregime			
			710843005	Vurdering av kulturelt livssyn			(3)
			710146004	Fremming av effektiv pårørendekommunikasjon			(20)
371754007	Utskrivningsplanlegging		430567009	Klar til utskrivelse			
			371754007	Planlegging av utskrivelse			
				Informering av pasient			
				Anvende sjekkliste for utskrivningssamtale	EkWeb id: 45425		
			710824005	Vurdering av behov for helse- og sosialomsorg	Så snart som mulig, fortløpende		
				Henvisning til kommunale tjenester	Innen 24 timer om de har tjenester fra før		
				Opprettet PLO korrespondanse Følg	Send nye opplysninger		

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes			Side: 5 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

				prosedyre i EkWeb. Id: 43860	ved forandring i helsetilstanden		
				Vurdering av behov	(Spesifiser)		

Referanser

- Helsedirektoratet. [Motiverende intervju som metode](#) [oppdatert 07.03.2017; lest 17.12.2019].
- Karlsen B. Den individuelle veiledningssamtalen - nøkkelen til bedret mestring. I: Skafjeld A, Graue M, red. Diabetes Forebygging, oppfølging, behandling. Oslo: Akribe; 2011.
- Helsedirektoratet. [Nasjonale faglige retningslinjer Diabetes](#) [oppdatert 09.12.2018; lest 26.11.19].
- Caple CRBM, Parks-Chapman JRB. [Diabetes Mellitus, Type 2: Treatment Adherence](#). nupIpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 09.11.2018; lest 17.12.2019].
- Woten MRB, March PP. [Case Management: Patients with Diabetes](#). nupIpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 20.04.2018; lest 17.12.2019].
- Cabrera GM, Parks-Chapman JRB. [Diabetes Mellitus, Type 1](#). nupIpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 07.09.2018; lest 17.12.2019].
- Type 1 diabetes. BMJ Best Practice [database]. London: BMJ Publishing group [oppdatert 05.04.2019; lest 18.12.2019].
- Schub TB, Parks-Chapman JRB. [Diabetes Mellitus, Type 2](#). nupIpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 21.09.2018; lest 17.12.2019].
- Inzucchi SE. [Management of diabetes mellitus in hospitalized patients](#). UpToDate [database]. UpToDate, Inc [oppdatert 28.08.2019; lest 18.12.2019].
- Karakashian ARB, DeVesty GBM. [Hypoglycemia: Managing](#). nupIpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 07.09.2018; lest 18.12.2019].
- [Type 2 diabetes in adults](#). BMJ Best Practice [database]. London: BMJ Publishing group [oppdatert 30.10.2019; lest 18.12.2019].
- March PP, Parks-Chapman JRB. [Diabetes Mellitus, Type 2: Weight Management](#). nupIpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 09.11.2018; lest 18.12.2019].
- Caple CRBM, Schub TB. [Diabetes Mellitus, Type 2: Effect of Exercise](#). nupIpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 18.05.2018; lest 18.12.2019].
- Aas A-M. Kostens betydning ved diabetes. I: Skafjeld A, Graue M, red. Diabetes Forebygging, oppfølging, behandling Oslo: Akribe; 2011.
- Caple CRBM, Parks-Chapman JRB. [Diabetes Mellitus: Nutrition Therapy](#). nupIpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 06.04.2018; lest 18.12.2019].
- Skafjeld A. Forebygging og behandling av fotsår. I: Skafjeld A, Graue M, red. Diabetes Forebygging, oppfølging, behandling. Oslo: Akribe; 2011.
- Malcolm J, Halperin I, Miller DB, Moore S, Nerenberg KA, Woo V, et al. [In-Hospital Management of Diabetes](#). Canadian journal of diabetes 2018;42 Suppl 1:S115-s23.
- NICE. [Type 2 diabetes in adults: management](#)[oppdatert August 2019; lest 24.09.2019].
- Helsedirektoratet. [Informasjon og råd om diabetes – fotpleie og sårbehandling](#)[oppdatert 02.03.14; lest 26.11.19].
- Mosand R. Diabetes i et kulturperspektiv - veiledning til personer med minoritetsbakgrunn. I: Skafjeld A, Graue M, red. Diabetes Forebygging, oppfølging, behandling. Oslo: Akribe; 2011.

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	Overordnede mål for VP: Tilrettelegge og sikre best mulig omsorg og pleie ved nyoppdaget og dårlig regulert diabetes.

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes			Side: 6 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<ul style="list-style-type: none"> • Velregulert blodsukker. • Forebygge og redusere senkomplikasjoner. • Styrket egenomsorg i forhold til å leve med diabetes
2	<p>Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): Voksne pasienter med diabetes inneliggende på sykehus.</p>
INVOLVERING AV INTERESSETER	
3	<p>Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en: Lokaltilpasset høsten 2023/vår 2024 av: Hilde Sandvand Balchen Marthe Johannessen Sykepleiere, Medisinsk avdeling 2a, SSHF Kristiansand</p> <p>2022 Regional FG Pleieplan har overført VP fra ICNP til Snomed v /Ida Steen</p> <p>Oversatt til ICNP 2020: Arbeidsgruppe Helse Sør-Øst Og i tillegg til arbeidsgruppen er den lagt i riktig format: Annika Brandal SSHF, innleie HSØ Line Stad Støverud SIHF Sidsel R. Børmark, HSØ Arbeidsgruppe Helse Nord: Rita Hofstøy, spes spl, Med klinikk, UNN Harstad Lisa Johansen spes spl, AKUM, UNN Tromsø</p> <p>Planen er overført av arbeidsgruppe i HSØ og HN, dette er en sammenstilling av de to versjonene som er gjort, Annika Brandal og Lisa Johansen har gjort jobben med sammenstilling.</p> <p>Arbeidsgruppe revisjon 2019: Liv Anne Wiik Sykepleier, klinisk spesialist Indremedisinsk sengepost Medisinsk klinikk, OUS</p> <p>Ida Steen Sykepleier og KDS rådgiver Medisinsk klinikk, OUS</p> <p>Arbeidsgruppe 2015: Hilde Nygård Muhle, klinisk spesialistsykepleier, Diapol, Aker. Frank Schulte, sykepleier Nyremedisin, Ullevål. Liv Anne Wiik, sykepleier Generell indre medisin, Ullevål.</p>
4	<p>Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for: Revisjon 2019 Arbeidsgruppen har lang erfaring med pasienter med diabetes, og en av deltakerne var med i arbeidsgruppen ved første utgave. Svar fra diabetesforbundet blir tatt med i revisjonsarbeidet, og ferdig plan vil bli sendt på høring til diabetesforbundet.</p> <p>Tilbakemelding var blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi savner tiltak rettet mot personer med minoritetsspråklig bakgrunn, tilrettelagt informasjon, tolk osv. Det er i revisjonen tatt med Tiltaket 7330 Kulturell brobygging med forordninger knyttet til dette. • Bør stå noe om henvisning til psykolog ved behov

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes			Side: 7 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Psykolog er det legen som henviser til, men sykepleier kan være med å kartlegge behov for tilsyn av psykolog, dette er noe som gjelder mange pasientgrupper.</p> <p>Det er derimot tatt med et tiltak som går på å redusere angst. Og informere om bruk av kognitiv terapi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Senkomplikasjoner» og «senskader» brukes om hverandre. Diabetesforbundet benytter kun «komplikasjoner» <p>Dette skal være rettet opp i den reviderte utgaven.</p> <p>Første versjon VBP</p> <p>Planen blir sendt til høring til diabetesforbundet og brukerutvalget i Medisinsk klinikk.</p>
METODISK NØYAKTIGHET	
5	<p>Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>Revisjon 2019:</p> <p>PICO-skjema fra første utgave av VBP ble benyttet og sendt til Medisinsk biblioteket som gjennomførte et systematisk søk. Resultat av søk ligger som vedlegg. I tillegg til litteratur fra søket ble bøker lånt ved biblioteket benyttet. Dette var bøker arbeidsgruppen kjente fra det kliniske arbeidet.</p> <p>Første utgave</p> <p>Systematisk litteratursøk ble gjort av bibliotekar. Søkestrategi er vedlagt dette.</p> <p>Klassifikasjonssystemene NIC og NANDA er benyttet under mye av prosessen.</p> <p>Det har blitt brukt tidligere VBP-diabetes fra blant annet Sykehuset Telemark, Østfold og Vestre Viken. I tillegg noe relevant litteratur utenom søket.</p>
6	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnlaget er:</p> <p>Oppsummerende forskning fra siste 5 år som omhandler voksne pasienter ble satt som kriterier for utvelgelse. Kun engelsk og skandinaviskspråklig litteratur er valgt inn.</p> <p>Studier og litteratur som omhandler spesielle former for diabetes som f.eks. svangerskapsdiabetes, LADA er ikke inkludert. Det vil være elementer i denne planen som kan være gjeldene for pasienter også i disse kategoriene.</p> <p>Litteratur som omhandler forebygging av diabetes er ikke inkludert.</p> <p>Det er valgt både litteratur som omhandler diabetes type 1 og diabetes type 2.</p>
7	<p>Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>Styrker: det er mye forskning på diabetes, og det som er valgt ut er for det meste oppsummerende forskning, oppdatert de siste 2-3 årene.</p>
8	<p>VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted):</p> <p>Vurdert av helseplattformen 2021:</p> <p>Hvorfor rer det ikke noe i denne planene på i elektrolytt forstyrrelser, dette må vurderes ved neste oppdatering.</p> <p>Tore Julsrud Berg Overlege og endokrinolog Avd. for endokrinologi, sykelig overvekt, foreb. med. Medisinsk klinikk</p> <p>Hilde Nygård Muhle Klinisk spesialist sykepleie Diabetespoliklinikken Medisinsk klinikk</p> <p>Anne-Marie Aas Klinisk ernæringsfysiolog Diabetespoliklinikken</p>

Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02
------------------------------	--	---	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Medisinsk klinikk

Det er tatt ut rapport for bruk av VBP diabetes siste 3 mnd. Det kommer fram at det er særlig 5 avdelinger som bruker denne planen hyppig i tillegg til IMA; GER, INF, AKB, AME og GKR. Planen er sendt til fagsykepleier ved disse avd:

Sissel Bang Øimoen
 Fagutviklingssykepleier og intensivsykepleier
 Medisinsk intensiv
 Medisinsk klinikk

Renate Birkeli
 Fagutviklingssykepleier
 Akuttmedisinsk observasjonspost
 Medisinsk klinikk

Tone Daughton
 Fagutviklingssykepleier
 Akutt geriatrisk sengepost
 Medisinsk klinikk

Anne-Grethe Johnsen
 Fagutviklingssykepleier
 Medisinsk rehabilitering

Marthe Rygh Selmer
 Fagutviklingssykepleier
 Isolatposten
 Medisinsk klinikk

Camilla Elise Nielsen
 Fagutviklingssykepleier
 Infeksjonsmedisinsk sengepost
 Medisinsk klinikk

Hanne Sophie Meyer
 Fagutviklingssykepleier
 Indremedisinsk sengepost
 Medisinsk klinikk

Ellen Mathisen Stenling
 Fagutviklingssykepleier
 Avdeling for kreftbehandling

Silje Hermanrud
 Fagutviklingssykepleier
 Avdeling for gynekologisk kreft

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 9 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Kristin Granseth Kreftsykepleier Avdeling for kreftbehandling</p> <p><u>Følgende personer kom med tilbakemeldinger på høringsrunden:</u></p> <p><u>Tore Julsrud Berg:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • NIC 5603 Undervisning: Fotstell <i>Dette er kun aktuelt hos individer med moderat til høy risiko for diabetiske fotsår.</i> <p>Det velges å beholde dette i planen da en del av pasientene innlagt har denne risikoen, og man velger dette tiltaket inn i pasientens plan der dette er aktuelt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • NIC 3590 Overvåkning av hud: forordningen «Sjekkefottøy for trykk og friksjon» lagt til: <i>individer med nevropati eller fotsår.</i> Meningen er beholdt, men fjernet «individer med». • Slettet «Bestille fotpleier» under NIC 1600 Fotstell Sletting godtatt. • Under forordningen måle ketoner har TJB lagt til «i serum», dette beholdes. <p><u>Diskusjon med Sissel Bang Øimoen:</u></p> <p>For at planen også skal kunne brukes for pasienter innlagt på medisinsk intensiv med ketoacidose er tiltak 1911 Behandling av syre-base-balanse: Metabolsk acidose inkludert i planen. Prosedyre som omhandler diabetisk ketoacidose er lagt inn.</p> <p><u>Hanne Sophie Meyer:</u></p> <p>Oppfatter planen som god, ingen innsigelser.</p> <p><u>Anne-Marie Aas:</u></p> <p>Hadde noen innspill som gikk på struktur på BP og oppsett av VBP. Gitt tilbakemelding om at dette er endringer som ikke gjøres grunnet retningslinjer på hvordan VBP er bygd opp. Kom med innspill om en referanse, denne er lest og inkludert.</p> <p><u>Innspill fra Fagfelle 1 Marte Aune Bjørnerås:</u> Det er ikke diagnose for tiltaket «Fremme søvn». Tiltaket er tatt med selv om pasientene ikke nødvendigvis har et søvnproblem, men at vi kan tilrettelegge for en god natt ved å gjøre avtaler om måling av blodsukker på natt etter hva pasienten ønsker, i tillegg til de vurderingene vi har. Noen pasienter kan selvfølgelig ha søvnproblematikk, og da skal diagnose rundt dette legges inn i BP. Men vi har vurdert det til at dette ikke trenger å legges inn i VBP.</p> <p>eHåndboksdocumentet «Insulin intravenøs infusjon» benyttes på sengeposter i noen tilfeller og er viktig å gjenfinne hos de pasientene det er relevant.</p> <p>Innspill fra fagfelle 2 Stine-Lise Skogbakken: Det bør være med en diagnose som sier noe om nære relasjoner siden det er både mål og tiltak rundt dette. Det er derfor valgt inn en diagnose fra NANDA: «Mulighet for forbedret familiemestring». Hvis det er store utfordringer knyttet til hjemmeforhold eller familie må diagnose hentes fra kodeverket eller annen VBP.</p>
ENDRINGER OG ANSVAR	
9	Endringer siden forrige versjon:

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes			Side: 10 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Lokaltilpasset plan, ved å ta bort VAR prosedyrer og erstatt med lokale prosedyrer fra EK. Samt legge til andre prosedyrer hvor vi så behovet for det.</p> <p>Valgt å flytte prosedyrer som lå under tilby drikke, til under administrering av væske intravenøst.</p> <p>Valgt å flytte tiltak ifm. fotpleie ned under mål om informasjon til pasient. Fordi vi ikke har vekt på fotpleie under innleggelse, men pasienten får informasjon om å ta kontakt om dette på egenhånd. Samt tatt bort punkt om å henvise fotterapeut da dette ikke blir gjort, kontaktet dia-pol som heller ikke gjør dette men gir info til pasienten.</p>
10	<p>Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er:</p> <p>Dokumentansvarlig har ansvar for å revidere planen senest tre år etter godkjenningsdato. Dersom det tilkommer nyere forskning eller behov for store endringer før denne datoen vil planen bli revidert.</p>

Dokumentasjon av litteratursøk for VBP Diabetes

Til søk for VBP utfører vi søk i de basene som er beskrevet nedenfor, dette etter avtale med Klinisk Dokumentasjon Sykepleie (KDS) - DP Løsning Regional EPJ.

Vi søker i et begrenset antall databaser, de fleste er kilder for oppsummert forskning. I databasene som også inneholder enkeltstudier - PubMed/Medline og SveMed+: I PubMed/Medline vil vi ofte begrense søket til mulige systematiske oversikter/retningslinjer, og i SveMed+ vil vi gjerne begrense søket til artikler publisert i diverse nordiske sykepleietidsskrifter.

Problemstilling	Hvordan behandle voksne pasienter med diabetes innlagt på sykehus
Bibliotekar som utførte/veiledet søket:	Marie
Kontaktperson/avd.	Liv Anne Wiik liwiik@ous-hf.no og Ida Steen IDSTEE@ous-hf.no
Dato for søk:	6. oktober 2014 Oppdatering: 26. april 2019
Navn VBP	Diabetes

Database/ressurs:	Fagprosedyrer som er lokalt utviklet og godkjent i de enkelte helseforetak (på nettsiden til Helsebiblioteket)
Søkehistorie:	Sett gjennom liste
Treff:	<p>Diabetes i sykehjem – behandling</p> <p>Diabetes i sykehjem – diagnostikk</p> <p>Diabetes i sykehjem – forebygging og behandling av langtidskomplikasjoner</p> <p>Diabetes i sykehjem – hyperglykemi</p> <p>Diabetes i sykehjem – hypoglykemi</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 11 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Diabetes i sykehjem – injeksjoner og blodsuktermåling</p> <p>Diabetes i sykehjem – kartlegging ved innkomst</p> <p>Diabetes i sykehjem – kontrollrutiner</p>
--	---

Database/ressurs:	VAR HEALTHCARE (tidligere PPS - Praktiske prosedyrer i sykepleietjenesten)
Søkehistorie:	Dere ser selv i E-håndboka -> Kunnskapskilder > VAR
Treff:	

Database/ressurs:	Nasjonale retningslinjer fra Helsedirektoratet
Søkehistorie:	Sett gjennom liste
Treff:	<p>Nasjonal faglig retningslinje for diabetes Sist oppdatert: 09.12.2018 https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/diabetes</p> <p>Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsdiabetes Sist oppdatert: 25.06.2018 https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/svangerskapsdiabetes</p> <p>Se også: https://helsedirektoratet.no/diabetes</p>

Database/ressurs:	Folkehelseinstituttet - rapporter og trykksaker
Søkehistorie:	Innhold A-Å > Diabetes
Treff:	<p>Diabetes https://www.fhi.no/fp/folkesykdommer/diabetes/</p> <p>Fra lenken over finner dere bl.a disse rapportene:</p> <p>Effekten av å screene alle gravide sammenlignet med å screene gravide med risikofaktorer for å avdekke svangerskapsdiabetes - 2019 https://www.fhi.no/publ/2019/effekten-av-a-screene-alle-gravidessammenlignet-med-a-screene-gravide-med-r/</p> <p>Fedmekirurgi ved diabetes type 2 og kroppsmasseindeks under 35 - fullstendig metodevurdering - 2018 https://www.fhi.no/publ/2018/fedmekirurgi-ved-diabetes-type-2-ogkroppsmasseindeks-under-35---fullstendi/</p> <p>FreeStyle Libre-systemet for egenmåling av blodsukker: en hurtigmatodevurdering - 2017</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 12 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>https://www.fhi.no/publ/2017/freestyle-libre-systemet-for-egenmaling-avblodsukker-en-hurtigmetodevurder/</p> <p>Bruk av skjema i oppfølging av diabetes i allmennpraksis - 2016 https://www.fhi.no/publ/2016/bruk-av-skjema-i-oppfolging-av-diabetes-i-allmennpraksis-/</p> <p>Effekt av hyperbar oksygenbehandling ved senskader etter stråleterapi eller diabetiske fotsår - 2015 https://www.fhi.no/publ/2015/effekt-av-hyperbar-oksygenbehandling-ved-senskader-etter-straleterapi-eller/</p> <p>Effekt av nye blodsukkersenkende medikamenter i kombinasjon med metformin sammenlignet med sulfonylurea i kombinasjon med metformin hos pasienter med type-2 diabetes - 2014 https://www.fhi.no/publ/2014/effekt-av-nye-blodsukkersenkendemedikamenter-i-kombinasjon-med-metformin-s/</p>
--	--

Database/ressurs:	Helsebibliotekets retningslinjebase
Søkehistorie og treff:	<p>Sett gjennom emnegruppe Endokrinologi</p> <p>Fra lenken over:</p> <p>Norsk endokrinologisk forening - 2018 Nasjonal veileder i endokrinologi http://www.endokrinologi.no/</p> <p>Norsk legemiddelhåndbok T3.1 Diabetes mellitus - Sist endret: 31.10.2018 https://www.legemiddelhandboka.no/T3.1/Diabetes_mellitus</p> <p>Prioriteringsveileder - endokrinologi og endokrinkirurgi - 2015 https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/endokrinologi-og-endokrinkirurgi</p> <p>Endokrinologi Kapittel i Metodebok i indremedisin, Oslo universitetssykehus - Ullevål https://www.medisinos.no/index.php?action=showchapter&chapter=UQvyncin</p> <p>Diabetes - Retninglinjer for diabetes, pre-diabetes og kardiovaskulær sykdom (engelsk) 2013 (Medutgiver: Norsk Cardiologisk Selskap) http://www.escardio.org/knowledge/guidelines/Diabetes_Guidelines.htm</p> <p>Se Nasjonale retningslinjer fra Helsedirektoratet i denne basen over.</p>

Database/ressurs:	NICE Guidance (UK)
--------------------------	------------------------------------

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 13 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Søkehistorie og treff:	<p>Conditions and diseases > Diabetes and other endocrinal, nutritional and metabolic conditions > <u>Diabetes</u></p> <p>Finner bl.a :</p> <p>Type 2 diabetes: prevention in people at high risk Public health guideline [PH38] Published date: July 2012 Last updated: September 2017 https://www.nice.org.uk/guidance/ph38</p> <p>Type 2 diabetes in adults: management NICE guideline [NG28] Published date: December 2015 Last updated: May 2017 https://www.nice.org.uk/guidance/ng28</p> <p>Type 1 diabetes in adults: diagnosis and management NICE guideline [NG17] Published date: August 2015 Last updated: July 2016 https://www.nice.org.uk/guidance/ng17</p> <p>Diabetic foot problems: prevention and management NICE guideline [NG19] Published date: August 2015 Last updated: January 2016 https://www.nice.org.uk/guidance/ng19</p> <p>Diabetes in pregnancy: management from preconception to the postnatal period NICE guideline [NG3] Published date: February 2015 Last updated: August 2015 https://www.nice.org.uk/guidance/ng3</p> <p>Hyperglycaemia in acute coronary syndromes: management Clinical guideline [CG130] Published date: October 2011 https://www.nice.org.uk/guidance/cg130</p> <p>Type 2 diabetes prevention: population and community-level interventions Public health guideline [PH35] Published date: May 2011 https://www.nice.org.uk/guidance/ph35</p> <p>Her er lenker til diverse dokumenter under hhv. NICE Advice og Quality Standards:</p> <p><u>NICE advice - Critical assessment of evidence to help you make decisions. Advice, rather than formal NICE guidance</u></p> <p><u>Quality Standards</u></p>
-------------------------------	---

Database/ressurs:	<u>Socialstyrelsen (Sve) - Nationella riktlinjer</u>
Søkehistorie:	Sett gjennom liste
Treff:	

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 14 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Nationella riktlinjer för diabetesvård – Stöd för styrning och ledning - 2018 https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-10-25/</p> <p>Nevner også:</p> <p>Kost vid diabetes – en vägledning till hälso- och sjukvården http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2011/2011-11-7</p>
--	--

Database/ressurs:	Sundhedsstyrelsen - Kvalitet og retningslinjer (DK)
Søkehistorie:	Sett gjennom liste
Treff:	<p>National klinisk retningslinje for udvalgte sundhedsfaglige indsatser ved rehabilitering til patienter med type 2 diabetes - 2015 https://www.sst.dk/da/udgivelser/2015/nkr-type2diabetes</p> <p>National klinisk retningslinje for udredning og behandling af diabetiske fodsår - 2013 https://www.sst.dk/da/udgivelser/2013/nkr-diabetiske-fodsaar</p>

Database/ressurs:	Center for kliniske retningslinjer (DK)
Søkehistorie:	Sett gjennom Godkente retningslinjer
Treff:	<p>Injektion af insulin til voksne med diabetes - 2015 http://www.cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/hud-og-slimhinder/krinsulin-injektion.aspx</p> <p>Pleje af fødder til voksne med diabetes mellitus type 1 eller type 2, i lavrisikogruppe 0 og 1, som led i at forebygge diabetiske fodsår - 2015 http://www.cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/hud-og-slimhinder/pleje-af-foedder-til-voksne-med-diabetes-mellitus-type-1-eller-type-2,i-lavrisikogruppe-0-og-1,-som-led-i-at-forebygge-diabetiske-fodsaar.aspx</p>

Database/ressurs:	Nursing Reference Center
Søkehistorie:	<p>Søkt i tittel:</p> <p>diab* OR hypoglycem* OR hyperglycem* OR hypoglycaem* OR hyperglycaem*</p>
Treff:	Avgrenset til publikasjonstypene: Quick Lessons, Evidence Based Care Sheets, Skills og Patient Handouts

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 15 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p><i>For å få fulltekstlenkene til å virke: det kan være nødvendig å kopiere og lime inn lenkene inn i nettleserens adressefelt (URL-feltet), istedet for bare å klikke på dem.</i></p> <p>Gjelder for alle 4 publikasjonstypene: her nevner jeg noen av treffene, jeg kan ha utelatt relevant litteratur. Så søk gjerne selv for å se alle.</p> <p><u>Quick Lessons</u></p> <p>Totalt 23 treff</p> <p>Diabetes Mellitus, Type 2 By: Schub T, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, September 21, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701050&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus, Type 1 By: Cabrera G, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, September 7, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T700834&site=nup-live&scope=site</p> <p>Blant de øvrige titlene finnes bla. disse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heart Failure and Diabetes • Stroke, Ischemic, and Diabetes Mellitus, Type 2, in Adults • Diabetes, Secondary • Acute Myocardial Infarction and Diabetes Mellitus • Diabetes Mellitus: Pregnancy in Patients with Preexisting Diabetes • Hypertension and Diabetes Mellitus • Diabetes Mellitus, Hypertension, and Heart Disease <p><u>Evidence Based Care Sheets</u></p> <p>Totalt 42 treff</p> <p>Case Management: Patients with Diabetes By: Woten M, March P, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, April 20, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T708253&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus: Treatment of Older Patients By: Schub T, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, November 30, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701316&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus, Type 2: Cardiovascular Risk By: Walsh K, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, February 23, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701676&site=nup-live&scope=site</p>
--	--

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 16 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Diabetes Mellitus, Type 2: Hypertension Risk By: Spears TL, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, October 5, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701290&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus, Type 2: Treatment Adherence By: Caple C, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, November 9, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701308&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus, Type 2: Weight Management By: March P, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, November 9, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701300&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus, Type 2: Drug Management in the Older Patient By: Caple C, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, November 16, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701332&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus, Type 2: Effect of Exercise By: Caple C, Schub T, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, May 18, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701309&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus, Type 2: Impact of Supplements By: Smith N, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, April 20, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701294&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus: Nutrition Therapy By: Caple C, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, April 6, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701318&site=nup-live&scope=site</p> <p>Gestational Diabetes Mellitus: Diet By: Marcel C, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, May 11, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T708298&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus: Glycemic Awareness By: Schub T, Caple C, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, October 5, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701331&site=nup-live&scope=site</p> <p>Diabetes Mellitus, Type 2: Nephropathy By: March P, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, June 22, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701315&site=nup-live&scope=site</p>
--	--

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 17 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p><u>Skills</u></p> <p>Totalt 24 treff (ikke inkludert dok som inngår i disse 24 moderdokumentene)</p> <p>Hypoglycemia in Pregnancy: Managing By: Woten M, Walsh K, CINAHL Nursing Guide, February 15, 2019 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T922809&site=nup-live&scope=site</p> <p>Hypoglycemia: Managing By: Karakashian AL, DeVesty G, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, September 7, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T921348&site=nup-live&scope=site</p> <p>Patient and Family Education: Teaching the Patient with Diabetes Mellitus, Type 2 By: Smith N, Balderrama D, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, January 4, 2019 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T705744&site=nup-live&scope=site</p> <p>Patient Education: Teaching Foot Care to a Patient with Diabetes By: Engelke Z, Schub T, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, January 26, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T706311&site=nup-live&scope=site</p> <p>Patient Education: Teaching the Adult with Diabetes Mellitus, Type 1 By: Engelke Z, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, February 16, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T707547&site=nup-live&scope=site</p> <p>Patient Education: Teaching the Pregnant Patient with Diabetes Mellitus, Type 1 By: Engelke Z, Schub T, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, May 26, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T707550&site=nup-live&scope=site</p> <p><u>Patient Handouts</u></p> <p>Totalt 72 treff</p> <p>Hypoglycemia By: Alan R, Health Library: Evidence-Based Information, September 1, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009866545&site=nup-live&scope=site</p> <p>Discharge Instructions for Hypoglycemia By: Kellicker PG, Carmichael K, Health Library: Evidence-Based Information, August 1, 2016 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010225130&site=nup-live&scope=site</p>
--	--

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 18 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Discharge Instructions for Hyperglycemia -- Adult By: Neff DM, Carmichael K, Health Library: Evidence-Based Information, August 1, 2016 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010447526&site=nup-live&scope=site</p> <p>Role of Exercise in Type 2 Diabetes Health Library: Evidence-Based Information, December 1, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2013215902&site=nup-live&scope=site</p> <p>Discharge Instructions for Diabetes Type 2 By: Kellicker PG, Carmichael K, Health Library: Evidence-Based Information, August 1, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010183584&site=nup-live&scope=site</p> <p>Discharge Instructions for Diabetes Type 1 -- Adult By: Kellicker PG, Health Library: Evidence-Based Information, September 1, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010183583&site=nup-live&scope=site</p> <p>Type 1 Diabetes By: Wood D, Health Library: Evidence-Based Information, September 1, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009866637&site=nup-live&scope=site</p> <p>Type 2 Diabetes By: Wood D, Health Library: Evidence-Based Information, September 1, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009866636&site=nup-live&scope=site</p> <p>What to Eat if You Have Diabetes By: Kerr SJ, Woods M, Health Library: EvidenceBased Information, May 1, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2011171167&site=nup-live&scope=site</p> <p>How to Take Care of Your Feet If You Have Diabetes By: Smith N, Health Library: Evidence-Based Information, May 1, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009805471&site=nup-live&scope=site</p> <p>Taking Care of Your Diabetes When You Are Away From Home By: Stahl RJ, Woods M, Health Library: Evidence-Based Information, July 1, 2016 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010217906&site=nup-live&scope=site</p> <p>aking Care of Your Diabetes When You Are at School or Work By: Stahl RJ, Woods M, Health Library: Evidence-Based Information, July 1, 2016 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010217905&site=nup-live&scope=site</p>
--	--

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 19 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

--	--

Database/ressurs:	UpToDate
Søkehistorie og treff:	<p>Sett gjennom samlesider med temaoppslag:</p> <p>Fulgt denne stien:</p> <p>Contents -> Endocrinology and Diabetes-> Diabetes Mellitus</p> <p>Blant temaoversiktene presentert i lenka over er:</p> <p>Management of diabetes mellitus in hospitalized patients http://www.uptodate.com/contents/1770</p> <p>Overview of medical care in adults with diabetes mellitus http://www.uptodate.com/contents/1750</p>

Database/ressurs:	Best Practice
Søkehistorie og treff:	<p>Sett gjennom:</p> <p>Specialities: Endocrinology and metabolic disorders</p> <p>Er det noen andre relevante enn de som er nevnt nedenfor?, se spesielt under D og H (diab, hypogly, hypergly..)</p> <p>Inpatient glycaemic management https://bestpractice.bmj.com/topics/en-gb/1086</p> <p>Type 1 diabetes http://bestpractice.bmj.com/best-practice/monograph/25.html</p> <p>Type 2 diabetes in adults http://bestpractice.bmj.com/best-practice/monograph/24.html</p>

Database/ressurs:	The Cochrane Library (delbasen Cochrane Reviews)
Søkehistorie og treff:	Søkt via PubMed.
	"The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] AND (diab*[Title] OR hypoglycem*[Title] OR hyperglycem*[Title] OR hypoglycaem*[Title] OR hyperglycaem*[Title]) AND "last 5 years"[Pdat]

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 20 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>146 artikler pr. 26. april, reduseres til disse 109 artiklene etter at vi fjerner de som omhandler barn, er «withdrawn», eller er eldre versjoner av noen som allerede er med.</p> <p>Av disse 109 artiklene nevnes noen her - 17 artikler. Kan også leses her:</p> <p style="padding-left: 40px;">De Buck E, Borra V, Carlson JN, Zideman DA, Singletary EM, Djarv T. First glucose administration routes for symptomatic hypoglycaemia. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2019;4:Cd013283.</p> <p style="padding-left: 40px;">Liu Z, Dumville JC, Hinchliffe RJ, Cullum N, Game F, Stubbs N, et al. Intensive pressure wound therapy for treating foot wounds in people with diabetes mellitus. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2018;10:Cd010318.</p> <p style="padding-left: 40px;">Lawrenson JG, Graham-Rowe E, Lorencatto F, Burr J, Bunce C, Francis JJ, et al. Interventions to increase attendance for diabetic retinopathy screening. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2018;1:Cd012054.</p> <p style="padding-left: 40px;">Colunga-Lozano LE, Gonzalez Torres FJ, Delgado-Figueroa N, Gonzalez-Padilla DA, Hernandez AV, Roman Y, et al. Sliding scale insulin for non-critically ill hospitalised adults with diabetes mellitus. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2018;11:Cd011296.</p> <p style="padding-left: 40px;">Raman P, Shepherd E, Dowswell T, Middleton P, Crowther CA. Different methods and settings for glucose monitoring for gestational diabetes during pregnancy. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2017;10:Cd011069.</p> <p style="padding-left: 40px;">Moy FM, Ray A, Buckley BS, West HM. Techniques of monitoring blood glucose during pregnancy for women with pre-existing diabetes. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2017;6:Cd009613.</p> <p style="padding-left: 40px;">Hemmingsen B, Gimenez-Perez G, Mauricio D, Roque IFM, Metzendorf MI, Richter B. Diet, physical activity or both for prevention or delay of type 2 diabetes mellitus and its associated complications in people at increased risk of developing type 2 diabetes mellitus. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2017;12:Cd003054.</p> <p style="padding-left: 40px;">Chew BH, Vos RC, Metzendorf MI, Scholten RJ, Rutten GE. Psychological interventions for diabetes-related distress in adults with type 2 diabetes mellitus. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2017;9:Cd011469.</p> <p style="padding-left: 40px;">McBain H, Mulligan K, Haddad M, Flood C, Jones J, Simpson A. Self-management interventions for type 2 diabetes in adult people with severe mental illness. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2016;4:Cd011361.</p> <p style="padding-left: 40px;">Wu L, Norman G, Dumville JC, O'Meara S, Bell-Syer SE. Dressings for preventing foot ulcers in people with diabetes: an overview of systematic reviews. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2015(7):Cd010471.</p> <p style="padding-left: 40px;">Hoogeveen RC, Dorresteijn JA, Kriegsman DM, Valk GD. Complex interventions for preventing diabetic foot ulceration. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2015(8):Cd007610.</p> <p style="padding-left: 40px;">Do DV, Wang X, Vedula SS, Marrone M, Sleilati G, Hawkins BS, et al. Blood pressure control for diabetic retinopathy. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2015;1:Cd006127.</p> <p style="padding-left: 40px;">Fullerton B, Jeitler K, Seitz M, Horvath K, Berghold A, Siebenhofer A. Intensive glucose control versus conventional glucose control for type 1 diabetes mellitus. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2014(2):Cd009122.</p> <p style="padding-left: 40px;">Dorresteijn JA, Kriegsman DM, Assendelft WJ, Valk GD. Patient education for preventing diabetic foot ulceration. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i></p>
--	---

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 21 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>2014(12):Cd001488.</p> <p>Malanda UL, Welschen LM, Riphagen, H, Dekker JM, Nijpels G, Bot SD. monitoring of blood glucose in patients with type 2 diabetes mellitus who are not using insulin. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2012;1:Cd005060.</p> <p>Baumeister H, Hutter N, Bengel J. Psychological and pharmacological interventions for depression in patients with diabetes mellitus and depression. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2012;12:Cd008381.</p> <p>Li T, Wu HM, Wang F, Huang CQ, Yang M, Dong BR, et al. Education programmes for people with diabetic kidney disease. <i>Cochrane Database Syst Rev.</i> 2011(6):Cd007374.</p> <p>Blant mange Cochrane Review-protokoller (ikke ferdige) finnes denne:</p> <p>TI: Diabetes self-management education and support delivered by mobile health (m-health) interventions for adults with type 2 diabetes mellitus SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2017 http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD012869</p>
--	--

Database/ressurs:	PubMed
Søkehistorie og treff:	<p><u>Søk 1</u></p> <p>Søkeresultatet nedenfor er avgrenset med PubMeds filter for mulige systematiske oversikter: Systematic[sb] og til retningslinjer</p> <p>Siste 5 år</p> <p>Engelsk + skandinavisk språk</p> <p>Spisset søk på Diabetes/hypoglycemia/hyperglycemia AND pasienter innlagt på sykehus</p> <p>Kommentarer til det første søket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brukt fokusfunksjon (Majr) på alle emnene, for å holde trefftallet nede. • Emnene inkluderer alle mer spesifikke emner, der dette finnes (hvis det da ikke står Mesh:NoExp eller Majr:NoExp) • Avgrenset til siste 5 år <p>("Diabetes Mellitus"[Majr:NoExp] OR "Diabetes Mellitus, Type 1"[Majr] OR "Diabetes Mellitus, Type 2"[Majr] OR "Diet, Diabetic"[Majr] OR "Hyperglycemia"[Majr] OR "Hypoglycemia"[Majr:NoExp] OR diab*[Title] OR hypoglycem*[Title] OR hyperglycem*[Title] OR hypoglycaem*[Title] OR</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 22 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>hyperglycaem*[Title]) AND (inpatients[Mesh] OR "Hospitalization"[Majr] OR inpatient[Title] OR inpatients[Title] OR hospital*[Title]) AND (systematic[sb] OR Practice Guidelines as Topic[Majr] OR "Meta-Analysis"[Publication Type] OR Guideline[ptyp] OR (systematic[title] AND review[title]) OR meta-analysis[title] OR metaanalysis[title] OR guideline[title]) AND "last 5 years"[PDat] AND (english[lang] OR norwegian[lang] OR swedish[lang] OR danish[lang])</p> <p>Pr 26 april 2019 blir det treff på disse 44 artiklene gjenfunnet med søkestrategien over, når jeg har fjernet artikler fra Cochrane Database of Systematic Reviews, som dere kan se i basen over.</p> <p><u>Søk 2</u></p> <p>Hvis vi fjerner avgrensingen til mulige systematiske oversikter, og til retningslinjer, så blir trefftallet stort - 1751 artikler siste 5 år.</p> <p>Legges det i stedet til en søkestreng som er «sykepleierettet» + diverse søkeord som uttrykker diverse opplysninger fra Pico-skjemaet, så gjenfinnes 470 artikler, blant annet disse 49 artiklene.</p> <p>Søket ser slik ut:</p> <p>("Diabetes Mellitus"[Majr:NoExp] OR "Diabetes Mellitus, Type 1"[Majr] OR "Diabetes Mellitus, Type 2"[Majr] OR "Diet, Diabetic"[Majr] OR "Hyperglycemia"[Majr] OR "Hypoglycemia"[Majr:NoExp] OR diab*[Title] OR hypoglycem*[Title] OR hyperglycem*[Title] OR hypoglycaem*[Title] OR hyperglycaem*[Title]) AND (inpatients[Mesh] OR "Hospitalization"[Majr] OR inpatient[Title] OR inpatients[Title] OR hospital*[Title]) AND (nursing OR nurse's OR nurse OR nurses OR Nursing journals[sb] OR "Patient Care"[Mesh:NoExp] OR Nursing Care[Mesh] OR Nursing Services[Mesh] OR "Patient Care Management"[mesh] OR "Patient Education as Topic"[Mesh] OR education*[Title] OR "Adaptation, Psychological"[Majr] OR coping[Title] OR "Treatment Adherence and Compliance"[Majr] OR adherence[ti] OR compliance[ti] OR diet[ti] OR diets[ti] OR dietary[ti] OR nutrit*[ti]) AND "last 5 years"[PDat] AND (english[lang] OR norwegian[lang] OR swedish[lang] OR danish[lang])</p> <p>Hvis dere vil se alle 470 artiklene, kan dere kopiere og lime inn hele søkestrategien nedenfor inn i søkeboksen til PubMed:</p> <p>https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed?otool=inouolib</p> <p>IKKE velg Best Match hvis dette kommer opp som et valg, behold Most Recent som rangeringsvalg.</p>
--	---

Database/res surs:	SveMed+
-----------------------	-------------------------

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 23 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Søkehistorie og treff:	<p> exp:"Diabetes Mellitus" exp:"Hyperglycemia" exp:"Hypoglycemia" #1 OR #2 OR #3 exp:"Inpatients" exp:"Hospitalization" exp:"Patient Care" exp:"Patient Care Management" exp:"Patient Education as Topic" 10.exp:"Adaptation, Psychological" 11.exp:"Treatment Adherence and Compliance" 12.#5 OR #6 OR #7 OR #8 OR #9 OR #10 OR #11 13. #4 AND #12 Avgrenset til 2010- Avgrenset til norsk språk Fra et større trefffall nevnes: Når de sier: Det kan ikke du spise, blir jeg arg - Å leve på den «rette» måten med diabetes type 2 Knutsen, Ingrid Ruud; Foss, Christina Nordisk Sygeplejeforskning 2017;7(4)280-93 https://www.idunn.no/nsf/2017/04/naar-de-sier-det-kan-ikke-du-spise-blir-jeg-arg Diabetiske fotsårteam i norske sykehus Robberstad, Mari; Bentsen, Signe Berit; Berg, Tore Julsrud; Iversen, Marjolein M Tidsskrift for Den Norske Laegeforening 2017;137(17)1294-8 https://tidsskriftet.no/2017/09/originalartikkel/diabetiske-fotsarteam-i-norskesykehus Passer gruppebaserte lærings- og mestringstilbud for alle med diabetes 2? Knutsen, Ingrid Ruud; Bossy, Dagmara; Foss, Christina Sykepleien Forskning 2017;12(e-60171)1-12 https://sykepleien.no/forskning/2017/01/passer-gruppebaserte-laerings-ogmestringstilbud-alle-med-diabetes-2 Ny politikk på diabetesfeltet? Nökkelinformanters syn på dagens og morgendagens tilbud Foss, Christina; Knutsen, Ingrid Ruud Nordisk Tidsskrift for Helseforskning 2016;12(2)1-15 https://septentrio.uit.no/index.php/helseforsk/article/view/4050 Utfordringer med å etablere en ny praksis Foss, Christina; Knutsen, Ingrid A Ruud; Henni, Silje Havrevold; Myrstad, Hanne Sykepleien Forskning 2016;11(e-59483)1-10 https://sykepleien.no/node/60504 Bruk av skjema i oppfølgingen av diabetes i allmennpraksis Larun, Lillebeth; Bjørner, Trine; Fretheim, Atle; Brurberg, Kjetil G Tidsskrift for Den Norske Laegeforening 2016;136(5)417-22 </p>
-------------------------------	--

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes			Side: 24 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>https://tidsskriftet.no/2016/03/originalartikkel/bruk-av-skjema-i-oppfølgingen-avdiabetes-i-allmennpraksis</p> <p>Bruk av kartleggings- og arbeidsverktøyet PAID i diabeteskonsultasjoner Carlsen, Kirsten; Graue, Marit; Haugstvedt, Anne Sykepleien Forskning 2015;10(3)228-37 https://sykepleien.no/forskning/2015/08/bruk-av-kartleggings-og-arbeidsverktoyetpaid-i-diabeteskonsultasjoner</p> <p>"Vi går inn i det private rommet til pasienten". Sykepleieres erfaring med helsefremmende arbeid i somatiske polikliniske Evju, Anne Svelstad; Klette, Göril Salomonsen; Kasen, Anne; Bondas, Terese Nordisk Tidsskrift for Helseforskning 2014;10(1)70-82 https://septentrio.uit.no/index.php/helseforsk/article/view/3011/2897</p> <p>"Det går an å mestre det meste ved å gå på sånne kurs som dette her" - Gruppebasert opplæring og mestring ved diabetes type 2: En kvalitativ studie Tjelta, Marie; Holsen, Ingrid Nordisk Sygeplejeforskning 2013;3(3)194-205 https://www.idunn.no/nsf/2013/03/det_gaar_an_aa_mestre_det_mesteved_aa_gaa_paa_saanne_kurssom_d</p> <p>Diabetessykepleiere i Norge sine oppfatninger av pasienters "health literacy" Finbråten, Hanne Söberg; Pettersen, Kjell Sverre Vård i Norden 2012;32(3)47-52 https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/010740831203200310</p> <p>Diabetisk fotteam og insidens av amputasjoner Witsö, Eivind; Lium, Arne; Langeng, Elin; Lutterloh, Anne; Grytdal, Ann Lisbeth; Kristiansen, Marit Ingeborg Skrinderhaug; Bensvik, Frode; Egeberg, Tarjei; Lydersen, Stian Tidsskrift for den Norske Laegeforening 2011;131(8)804-5 https://tidsskriftet.no/2011/05/kommentar/diabetisk-fotteam-og-insidens-avamputasjoner</p>
--	--

PICOSKJEMA VEILEDENDE PLAN

Veiledende Plan: Diabetes			
Problemstilling formuleres som et presist spørsmål. Spørsmålet skal bestå av følgende deler:			
Patient/problem Hvilke pasienter/tilstand/sykdom dreier det seg om? Pasienter med diabetes type 2 Pasienter med diabetes type 1 Pasienter med hyperglykemi Pasienter med hypoglykemi	Intervention Hvilken intervensjon/eksposisjon dreier det seg om? Veiledning Undervisning Sykepleietiltak Opplæring Kostholdsveiledning Pårørendeinvolvering Blodsukkermonitorering	Comparison Hva sammenlignes intervensjonen med?	Outcome Hvilke resultat/effekt er av interesse? Normalisert blodsukker Stabilt blodsukker Mestring Kunnskap Compliance Lindring

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes			Side: 25 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Fullstendig spørsmål: Hvordan behandle voksne pasienter med diabetes innlagt på sykehus.			
Hva slags type spørsmål er dette? ♦ Diagnose ♦ Etiologi ξ Erfaringer ♦ Prognose ξ Effekt av tiltak			Er det aktuelt med søk i Lovdata etter relevante lover og forskrifter? ♦ Ja ξ Nei
Hvilke søkeord er aktuelle for å dekke problemstillingen? Bruk engelske ord, og pass på å få med alle synonymer. Del opp søkeordene etter hva som gjelder/beskriver pasienten, intervensjonen/eksposisjonen, sammenligningen og utfallet.			
P	I	C	O
Person/pasient/problem Adult patients with diabetes type 1 and 2 in hospital Hypoglycemia Hyperglycemia	Intervensjon/eksposisjon Education Nursing intervention	Evt. sammenligning	Resultat/utfall Coping Stable blood sugar Knowledge Compliance

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes				Side: 26 Av: 26
Dokument-id: I.1.1.7.4-24	Utarbeidet av: OUS, Lokaltilpasset av Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Fagansvarlig: Hilde Sanvand Balchen, fagsykepleier 2A SSK	Godkjent dato: 21.05.2026	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.02

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Kryssreferanser

Eksterne referanser